

از سیادت تا وزارت

آشنایی با مبانی رشد در هفت سال اول، دوم و سوم

از مجموعه سخنرانی‌های

استاد محمد جعفر غفرانی

تهیه و تنظیم: یاسر رضا زاده

فیبا

سرشناسه

ردن و نام پدیدآور

حصات

مشخص ظاهر

ش ک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

عنوان دیگر

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

غفرانی، محمدجعفر، ۱۳۳۳-

از سیادت تا وزارت: آشنایی با میانی رشد در هفت سال

اول، دوم و سوم/ از مجموعه سخنرانی های محمدجعفر

غفرانی: تهیه و تنظیم یاسر رضازاده.

تهران: نشر قرآن و اهل بیت نبوت (ع)، ۱۳۹۴.

ص ۲۶

۹۷۸-۶۰۰-۷۳ ۸-۹

فیبا

کتابخانه صورت زیرنویس.

آشنایی با میانی رشد در هفت سال اول، دوم و سوم.

غفرانی، محمدجعفر، ۱۳۳۳- - پیام ها و سخنرانی ها

کودکان - رشد - جنبه های - اسلام

رضازاده، یاسر، ۱۳۵۷- - جداورنده

BP۲۳۰/۱۸/ع۷/ف۴/۱۳۹۴

۳۹۷/۴۸۳۷

۴۱۶۸۷۵۳

از سیادت تا وزارت

آشنایی با میانی رشد در هفت سال اول، دوم و سوم

محمد جعفر غفرانی / گردآوری یاسر رضازاده

نشر قرآن و اهل بیت نبوت (ع)

۱۳۹۵ بهار

۱۴۰

مهر ۱۴۰۰

رضا کبوی

انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت

بلوار کشاورز، پان ۱۶، در، پلاک ۲۵

۰۲۱ - ۸۸۳۹۰۵۷۰

قم، میدان روح الله، نبش کو، پلاک ۱۴

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۶۹۹۲

۳۰۰۰۴۹۸۸۴۹

۵۰

نشر

۱۴۰

شماره ۱۴۰

گرافیک و صفحه آرایی

ناظر چاپ

قیمت

مراکز پخش

سامانه پیامکی سفارشات

website: www.QuranEtratSchool.ir

سازمان تبلیغات اسلامی

سازمان تبلیغات اسلامی

۱۵..... مراحل رشد و تحول انسان

۱۶..... مرحله‌ای بودن رشد

بخش اول: سیادت در رشد (آشنایی با مبانی رشد در هفت سال اول)

۲۱..... ویژگی‌های کودک در هفت سال اول

۲۲..... استعداد و قابلیت انسان

۲۳..... ارزش انسان

۲۴..... رشد از منظر قرآن

۲۵..... انسان انبیایی تجلی اسماء الهی

۲۵..... جایگاه حقیقی انسان

۲۶..... اصحاب رشد

۲۷..... نکات مهم

۲۷..... نقش مشکلات در رشد

۲۹..... رشد: فعلیت قوی‌ی بالغان

۲۹..... مرحله‌ای بودن رشد

۳۱..... نمو یا رشد

۳۲..... چگونه «هم» افراد رشد می‌کند

۳۳..... تکالیف انسان

۳۴..... نقش تفکر و تعقل در رشد

۳۵..... تفکر لحظه تولد

۳۶..... تفکر شرط تحول

۳۶..... تفکر زمینه ساز رشد

۳۷..... شکر گذاری از نعمات زمینه ساز رشد

۳۷..... اذان و اقامه

۳۹..... چرا گوش

۴۲..... مخاطب اصلی در دعا

۴۳..... نقش پدر

۴۳..... مهمترین ماموریت مادر

۴۴..... اعتماد سازی

۴۵..... نقش خواهران و برادران

۴۶..... بازی

۴۷..... دوران کنجکاوی

۴۹..... عروسک

۴۹..... خیال بافی

۴۹..... نکته‌هایی برای ایجاد آرامش

۵۰..... رفتار حساب شده با فرزند

۵۰	مفهوم عمل صالح
۵۱	گروه‌بندی انسان‌ها
۵۴	مسافر
۵۴	شناخت خداوند
۵۸	مهم‌ترین ابزار مادر
۶۰	اعتماد سازی در فرزند
۶۱	نیازهای فرزند
۶۳	نحوه برخورد والدین با فرزند
۶۴	ویژگی‌های فرزند در مراحل رشد
۶۶	لباس بچه
۶۷	نوع اسباب بازی‌ها
۷۰	رشد اجتماعی
۷۱	زمین رشد عاطفی
۷۱	راه رخص نشدن فرزند
۷۲	نمک زدن و زدن
۷۳	هفت سال اول رشد هفت سال سیادت
۷۴	سیادت
۷۵	سیادت در تربیت فرزند
۷۶	حقارت و سیادت
۷۶	سیادت یعنی
۷۸	امانت و سیادت
۷۸	نقش صحبت در سیادت
۷۹	نگاه پدر و مادر به سیادت و حقارت
۸۰	سیادت و تولد
۸۲	نقش حفظ حریم فرزند در سیادت
۸۳	سیادت فرزند و سیادت پدر و مادر
۸۴	سیادت از منظر قرآن
۸۶	سیادت در امتحانات الهی
۸۸	نقش صالح بودن در سیادت
۸۹	سیادت
۹۰	سیادت و عزت
۹۰	تغییر نگاه شرط سیادت
۹۲	مادرانی با سیادت
۹۳	رضایت و سیادت
۹۴	مراحل رشد انسان بعد از تولد
۹۶	ویژگی‌های مراحل رشد
۹۸	جمع‌بندی: اصول رشد

۱۰۱	مقدمه: آشنایی با مبانی رشد در هفت سال دوم	۷۶۱
۱۰۲	نوازش مادر	۸۶۱
۱۰۲	پدر معمار شخصیت فرزند در هفت سال دوم	۶۶۱
۱۰۳	حقوق فرزند بر والدین	۸۵۱
۱۰۳	تفاوت ادب و تربیت	۱۵۱
۱۰۴	مودب شدن	۱۵۱
۱۰۵	فرزند مودب	۶۵۱
۱۰۶	آموزش قرآن و احکام	۶۵۱
۱۰۸	آموزش اجاره گرفتن	۵۵۱
۱۰۹	بهترین کارها	۵۵۱
۱۱۰	احسان به فرزند	۶۵۱
۱۱۱	معنای احسان	۸۵۱
۱۱۱	فجار نقطه مقابل ابرار	۶۵۱
۱۱۲	رابطه احسان و انانیت	۸۶۱
۱۱۲	نفی هر گونه تحقیر	۶۶۱
۱۱۳	تألیف و الفت	۵۶۱
۱۱۵	تعلیم	
۱۱۶	دقت لازمه آموزش و تعلیم	
۱۱۷	تفاوت حساس بودن و دقت	۶۶۱
۱۱۸	دیدن زیبایی‌ها	۶۶۱
۱۱۹	اوج یادگیری	۸۶۱
۱۱۹	جملات پرسشی	۸۶۱
۱۲۰	پاسخ به سوالات فرزند	۶۶۱
۱۲۱	اعتماد سازی و رضایت	۶۶۱
۱۲۱	مراحل درک زیبایی	۶۶۱
۱۲۳	تفکر مرحله بعد از دقت	۶۶۱
۱۲۸	تعلیم نظم	۶۶۱
۱۳۰	مستقل شدن	۵۶۱
۱۳۱	روش‌های ایجاد استقلال	۶۶۱
۱۳۱	پیدا کردن معشوق	۸۶۱
۱۳۲	ایجاد تمایل مذهبی	۶۶۱
۱۳۲	خدا نبودن	۸۶۱
۱۳۴	شناخت روشن واژه‌ها	۸۶۱
۱۳۵	تمرین تعاریف واژه‌ها	۱۸۶
۱۳۶	خدمتکار بودن فرزند	۶۸۶

۱۴۶	تنها بودن فرزند
۱۴۷	مسایل جسمی خاص دوران نوجوانی
۱۴۸	برخی نکات در باب استحمام
۱۴۹	تغییرات جسمی
۱۵۰	حس استقلال فرزند
۱۵۱	شبهات خودشکوفایی و رویش گیاه
۱۵۱	آفت‌های مرحله دوم رشد
۱۵۲	مطرح نکردن فرزند در انظار دیگران
۱۵۲	عزتمند شدن فرزند
۱۵۳	خود مراقبتی
۱۵۵	روش مخالف درمانی
۱۵۵	مستند سازی
۱۵۶	دهن و یات ائمه اطهار
۱۵۸	که کین تمام مقدمه‌ای برای بلوغ
۱۵۹	تقویت ایم فرزند
۱۶۰	معنای راه
۱۶۳	خواندن زندگی نامه
۱۶۵	درک مرگ، درک حیات

بخش سوم: بلوغ مشاورت و وزارت (آشنایی با رشد در هفت سال سوم)

۱۶۹	خصوصیات بارز دوره سوم
۱۶۹	کنجکاوی
۱۷۰	جوشش عشق
۱۷۰	خوداتکایی
۱۷۲	زبان دعاگو
۱۷۲	ولایت پذیری
۱۷۳	ظهور رشد اجتماعی
۱۷۴	رشد اجتماعی
۱۷۴	تعیین سرنوشت
۱۷۵	ظلم و قدر
۱۷۶	بازیگرو کارگردان
۱۷۸	ایثار
۱۷۹	کار اجتماعی یا نقش اجتماعی
۱۸۰	کوثر و تکاثر
۱۸۰	درس شور و عشق
۱۸۱	تجلیل از مقام زن
۱۸۲	تسبیح

۱۸۳	مشاوره و شور
۱۸۳	ارائه نظر
۱۸۵	تفکر انتزاعی تفکر عینی
۱۸۶	بحث
۱۸۶	کنترل نامحسوس
۱۸۷	شخصیت
۱۸۸	الناس حریص
۱۸۹	هماهنگی والدین
۱۹۰	تشخیص و مسئولیت
۱۹۱	خودشناسی
۱۹۲	معیار غرب
۱۹۳	صفه سازی
۱۹۴	درک زیبایی و عمد
۱۹۸	توانستن و نتوانستن
۲۰۱	تغییر نشانه رشد
۲۰۳	قانون و مقررات
۲۰۶	آموزش بیشتر
۲۰۷	تنهایی تلخ ترین مشکل
۲۰۹	خودخواهی، تنهایی
۲۱۰	راهکار رفع تنهایی
۲۱۱	راه احساس تنهایی نداشتن
۲۱۶	مشکلات هفت سال سوم
۲۱۷	سی مرغ یا سیمرغ

مراحل رشد و تحول انسان

طبق بیان قرآن کریم و معصومین صلوات الله علیه، تجربیات مسلم، رشد انسان در زندگی، یکنواخت نیست بلکه سرعت، نحوه رشد، نیاز و توانایی های انسان در مراحل مختلف زندگی، دائما تغییر می کند.

همان طور که اندازه پا و بدن او و در نتیجه اندازه کفش و لباس انسان، بزرگ می شود، اندازه توانایی و نیاز روانی و جسمی و جنسی او نیز دگرگون می شوند، پس شناختن مراحل رشد و تربیت ویژه ای را می طلبند. فهم "رشد" و مرحله ای بودن آن، از مهم ترین عوامل موفقیت و افزایش کارایی والدین است و روشن کننده توان ها و نیازها و تنظیم کننده نقش و وظائف آن ها در قبال فرزندان می باشد و رفع دشواری ها و ناسازگاری های رفتاری و حل مشکلات و تعدیل "انتظارات" از یکدیگر را ممکن می سازد.

متأسفانه با آنکه در قرآن کریم و بیانات معصومین، مرحله ای بودن تکامل و تحول جسم، ذهن و نفس انسان و مراقبت های خاص آن ها واضح بیان شده و در عرفان از منازل سیرو سلوک و وظایف سالک در هر مرحله سخن رفته است و دانشمندان رفتارشناس جهان، آن را یکی از مهم ترین اصول رشد اعلام نموده اند؛ اما طرح این نکته مهم در کتاب های رسمی آموزشی، مورد غفلت قرار گرفته است.

در رشته روانشناسی نیز فقط مراحل جنینی، کودکی، نوجوانی و جوانی بیان می شود و طرح مراحل بعدی عمر انسان مورد غفلت قرار می گیرد. جریان رشد، یکنواخت نیست و خصوصیات و ویژگی هایش در مقاطع مختلف، ناپایدار و متغیرند و لذا شرایط خاصی را برای شخص پدید می آورند و مراقبت های ویژه ای را به عهده اطرافیان می گذارند. این تغییرات، نوع، سرعت، شعاع و عمق شان در سنین مختلف نوسان تقریباً مشخصی دارند که از آن ها برای تفکیک مراحل مختلف رشد از یکدیگر استفاده می شود. بنابراین، نیاز و حساسیت فرد در هر مرحله از زندگی، در جنبه های جسمی، جنسی، اخلاقی، عاطفی، اجتماعی و معنوی، تغییر می کند.

مجموعه تغییرات نزدیک به هم ولی متفاوت با قبل که زمینه ی دستیابی شخص به سلامت فکرا فراهم می کنند "مرحله" نامیده می شود.

مرحله ای بودن رشد

- اولاً؛ انتظار ما از خودمان در دوران در سنین و مراحل مختلف رشد، نباید یکسان باشد.
- ثانیاً؛ وظیفه ما در قبال نوع هر مرحله و محبت و آموزش، و نحوه برخورد با افراد مختلف و قضاوت درباره طبیعی بودن رشد هر فرد، به شناخت ویژگی ها و ظرفیت و قابلیت های آن مرحله و وضعیت مراحل قبلی او، بستگی دارد.
- ثالثاً؛ چون دستاوردهای مراحل قبل، زیربنای مراحل بعدی هستند، لذا تا زمانی که رشد یک مرحله به انجام نرسد و فرد به طور آگاهانه بر ارادی از آن کوچ نکند هرگز به مرحله بعدی نمی رسد.
- چون مراحل رشد پیوستگی دارند می توان مرحله ای را سریع تر گذرانده و می توان از آن عبور نکرد.

■ رابعاً؛ نمو و رشد شخصیتی و انسانیت انسان، همواره "تکاملی" نیست. نمویدن انسان، روند مشخص و قطعی دارد زیرا هدایت تکوینی عهده دار اداره اوست و وزن و قد و حجم و قواره و قیافه او را مانند حیوانات، پیوسته تغییر می دهد و هویت فردی فرد را تأمین می کند. بنابراین عاقل و جاهل و باهوش و دیوانه بودن شخص، تأثیری در "نم" و "اندام" او ندارد. انسان از لحاظ شخصیتی در ابتدای تولدش کاملاً تهیدست است. کودک، ابتدا تابع زمینه های ارثی (از درون) و محرک های محیطی (از بیرون) می باشد. و به خاطر وابستگی شدید به اطرافیان و محیط، طفل نامیده می شود.

پس از بلوغ، زمانی که فرد، اراده پیدا می‌کند با دوراه مواجه می‌شود:
 راه اول: این‌که با خودباوری و قدرت اراده و مراجعه دائمی به عقل و فکر و فهم و شعور خود،
 توان عشق‌ورزی، نیاز به معشوق، نقش مسافر بودن و تکلیف وارسته شدن از وابستگی به
 تمایلات غریزی و شهوانی و زمینی را خودش بفهمد و موجبات تکامل و تعالی خود را فراهم آورد
 و هر لحظه انسانیت خود را شکوفا سازد و روح و فطرت خدایی اش را بروز دهد و برای بندگی
 و تقرب به بارگاه کمال مطلق، مجاهدت کند.

مهمت... حادثه بعد از تولد، و مهمترین وظیفه والدین،
 فراهم آوردن زمینه‌ی به بلوغ رساندن او می‌باشد.

لذا جوانان بالغ و مؤمنان، بر سرشته در دامان والدین بیدار، اینچنین دعا می‌کنند: «رَبَّنَا
 آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَهْنَةً».
 راه دوم: این‌که از تعقل، تفکر، فهم، شعور، انسانیت و کشش آسمانی فطرت خود غفلت
 ورزد و با خود باختگی و طفل و طلبکارماندن و تبعیت از حواس و اوهام و هوس خود در
 زیبایی‌های ظاهری و شهوات دنیایی غرق شود. و مسئول بودنش را انکار کند و بردگی
 و تقلید و اعتیاد را بپذیرد.

رشد تکلیفی، با ارزشترین امتیاز انسان است که او را از
 اسفل سافلین به اعلیٰ علیین می‌رساند.

زیرا اگر انسان عقل و قلب و بصیرت و شعور و فکر خود را مبنای تشخیص و عمل خود قرار
 ندهد و به بلوغ نرسد و خود را در معرض امتحان و تکلیف بندگی نبیند، در غفلت و خوشی
 غرق می‌شود و هوشش بر عشق عقلانی اش غلبه می‌کند.
 چنین خود باختگی متکبری، به سادگی فریب هوسرایی را خورده و اغفال می‌شود و به
 فرموده قرآن کریم؛ خود را و عشق به حق را گم می‌کند و نشانی بودن هر چیزی را نمی‌فهمد، راه
 رشد و وارستگی را گزینش نمی‌کند، بیراهه‌ها را پی می‌گیرد، گمراه می‌شود و گمراه می‌کند.

هر چند روند نمو جسمی انسان (تا مدتی) تکاملی است، اما سعادت و رشد او به رفتار عاقلانه و رستن آگاهانه از دلبستگی به دنیا و قطع تعلق به جاذبه های مادی او، بستگی دارد. لذا والدینی که نمی خواهند مار در آستین بیورازند، باید عوامل و موانع این دو مسیر مادی و معنوی را بشناسند تا بتوانند میان سن شناسنامه ای و بلوغ عقلی فرزندان شان هماهنگی لازم را فراهم آورند.

پس انسان هم اگر بخواهد مانند موجودات دیگر به مواضع ثابت و سیری قطعی و رضایت دائمی برسد و از گمان، اوهام، جهل، شرک، ظلم، کفر، نفاق، دروغ، ناشکری، فسق، فساد، نجات پیدا کند برای کشف نقش و تشخیص وظیفه و مصلحت خود در هر وضع و زمان و شرایطی و برای دستیابی به سلامت دنیوی و سعادت اخروی خود رشد آگاهانه و شکوفایی ارادی داشته باشد...

بهترین خص برای انسان، نمو بدون رشد اوست.

